

Datum: 2020-10-08
Handläggare: Tanja Mattsson
Direktnr: 0322-61 64 65
Beteckning: 2020.096 SN

Förslag om utträde ur Samordningsförbundet Insjöriket

Sammanfattning

Socialförvaltningen gör tillsammans med kultur- och utbildningsförvaltningen bedömningen att de insatser Samordningsförbundet Insjöriket tillhandhåller inte motiverar den kostnad kommunen har för sitt deltagande. De insatser förbundet erbjuder kompletterar inte de arbetsmarknadsinsatser Alingsås har i egen regi på ett optimalt sätt vilket gör att Alingsås inte får tillräckligt stor nytta av deltagandet. Det har länge varit kö till förbundets insatser och det saknas lokal förankring i Alingsås vilket varit önskvärt särskilt för vissa insatser. Det som saknas inom arbetsmarknadsområdet idag är insatser för de som står allra längst ifrån arbetsmarknaden där mycket redan prövats. Dessa personer nås idag inte av förbundets insatser.

Förslag till beslut

Socialnämnden föreslår att kommunfullmäktige säger upp Alingsås kommuns avtal med Samordningsförbundet Insjöriket.

Bakgrund

Den 1 januari 2004 trädde lagen om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser (2003:1210), Finsam, i kraft. Lagen gör det möjligt för Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, kommun och region att samverka finansiellt inom välfärds- och rehabiliteringsområdet. Tillsammans bildar de fyra parterna ett samordningsområde och beslutar själva hur samarbetet ska utformas och bedriver samverkan utifrån lokala förutsättningar och behov. Samordningen riktar sig mot individer som är i behov av samordnade rehabiliteringsinsatser och syftar till att dessa uppnår eller förbättrar sin förmåga att utföra förvärvsarbete. Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan bidrar med 50% av de finansiella medlen, ingående region(er) med 25% och ingående kommun(er) med 25%. Om flera kommuner deltar i finansiell samordning inom ett samordningsområde, ska dessa tillsammans anses utgöra en part. Den andel som dessa kommuner sammanlagt ska bidra med fördelas mellan dem på det sätt som de kommer överens om. Samordningsförbundets uppgift är att verka för att medborgare ska få stöd och rehabilitering som ger dem möjlighet att försörja sig själva. På individnivå verkar samordningsförbundet genom att finansiera insatser som bedrivs av de samverkande parterna. Insatserna syftar ofta till att samlokalisera, utveckla gemensamma metoder och individanpassa insatser så att man når en ökad effektivitet. Samordningsförbunden stödjer också aktivt aktiviteter som syftar till att få samarbetet mellan parterna att fungera mer effektivt.

Ett samordningsförbund kan ses som en struktur för att få samverkan mellan myndigheterna att fungera över tid. Det innebär att verksamheten inte enbart bedrivs i form av tillfälliga projekt utan mer som en ordinarie samverkansverksamhet. Vid slutet av 2017 fanns det 82

samordningsförbund som innefattade 253 av Sveriges 290 kommuner. I dagsläget finns det 83 samordningsförbund i Sverige som omfattar 260 av landets 290 kommuner.

Samordningsförbundet Insjöriket

Insjörikets samordningsförbund (framöver kallat ”förbundet”) bildades 1 juli 2006 på initiativ av förbundets medlemmar. Samordningsförbundet har två delar i sitt uppdrag. Det ena är att förstärka samverkan och utgöra en plattform för samverkan mellan förbundet ingående parter. Det andra uppdraget är att finansiera verksamheter för deltagare.

De prioriterade målgrupperna för insjöriket är:

- Unga vuxna med psykisk ohälsa
- Personer långtidsberoende av försörjningsstöd eller långtidssjukskrivna (med eller utan ersättning)
- Förebyggande rehabiliteringsinsatser

Samordningsförbundets medlemmar är: Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, Västra Götalandsregionen, Mölndals Stad, Partille kommun, Härryda kommun, Lerum kommun och Alingsås kommun. Under 2020 kommer intäkterna från medlemmarna uppgå till drygt 14 mnkr, varav 644 tkr från Alingsås.

Under perioden 2017 - 2019 deltog 266 personer, 167 kvinnor och 99 män i aktiviteter anordnade av samordningsförbundet. Därutöver har cirka 100 personer deltagit i öppna aktiviteter, det vill säga aktiviteter som inte kräver remiss. Det kan röra sig om till exempel kunskapsdialoger, workshops och föreläsningar om hälsofaktorer. Individer som uppbär försörjningsstöd från socialtjänst, a-kassa från Arbetsförmedlingen eller aktivitetsersättning från Försäkringskassan får under tiden individen är aktuell för samordningsförbundets insatser behålla ekonomiskt stöd i samma form.

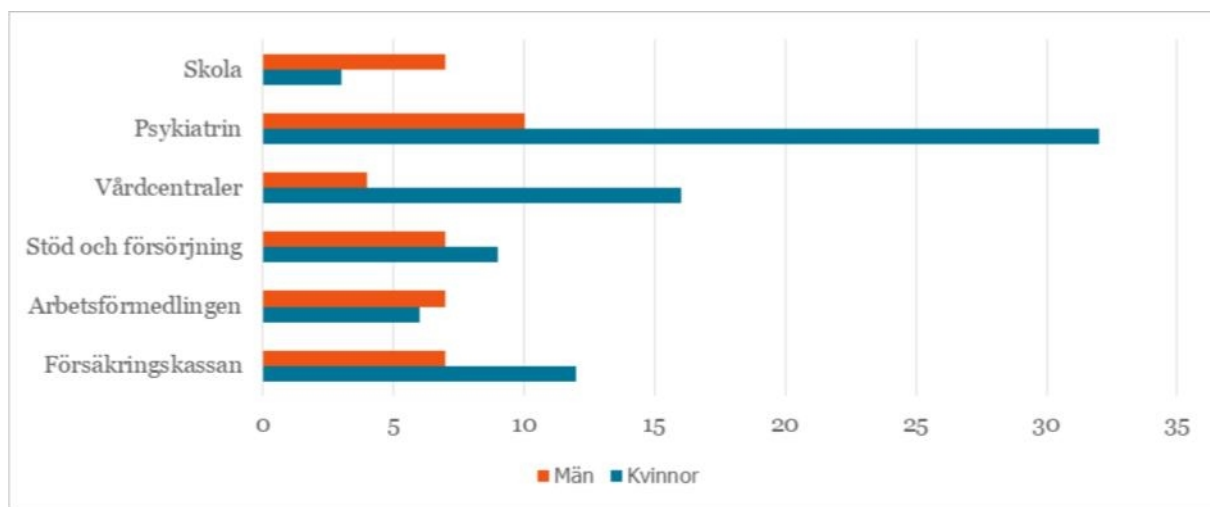
Aktiviteter via förbundet:

- **Aktiv Lerum:** är till för gruppen i åldern 16 - 64 år som vill öka arbetsförmågan eller förkorta/undvika sjukskrivning med hjälp av fysisk aktivitet på gym.
- **Balder:** erbjuder individuellt fördjupat stöd mot arbete och studier genom coachning. Balders metodik vänder sig främst till individer mellan 18 - 29 år där det finns en förmåga att närma sig arbete/studier till någon del inom 1 år. Varje deltagare får en kontakt med en samverkanskoordinator och planeringen läggs utifrån deltagarens önskemål, förutsättningar och behov.
- **Individsamverkansteamet:** arbetar prerehabiliterande med deltagare i åldern 18 - 64 år. Arbetssättet går i stora drag ut på att arbeta med deltagarna i gruppverksamhet och har ett innehåll som bedöms hjälpsamt i en prerehabiliterande fas och som stärker deltagarna i att ta steg närmare arbetslivsriktad rehabilitering. Parallellt med gruppverksamheter arbetas också enskilt med deltagarna för att fånga upp de individuella behoven.
- **Primus:** deltagaren medverkar i ett 10 veckors program. Vid behov förs individuella samtal med arbetsterapeut och/eller fysioterapeut och deltagaren får ta del av fristående digitala hälsoföreläsningar. Ingen remiss behövs utan anmälan sker via kontaktperson eller på egen hand.

Antal deltagare från Alingsås kommun som deltagit i förbundets insatser mellan januari 2017 till och med 2020-03-14.

Aktivitet	Kvinnor	Män	Summa
Aktiv Lerum*	90	43	133
Balder/Activera	29	28	57
Individsamverkansteamet	18	8	26
Utökat Aktiv*	7	2	9
Grön rehab Nääs*	8	1	9
Premiär*	2	5	7
Primus	2	2	4
På gång*	6	2	8
Grön rehab Gunnebo*	1	1	2
Summa	163	92	255

Till de flesta av förbundets insatser sker ett remissförfarande. Till de mest intensiva insatserna har det under en längre tid varit kö och är fortsatt så även om en viss lättnad setts i detta nu under hösten vilket troligen är kopplat till pandemin.

Utträde ur ett samordningsförbund

Enligt 27 § i lagen om finansiell samordning har en förbundsmedlem rätt att efter uppsägning utträda ur ett samordningsförbund. Uppsägningstiden ska vara tre år om inte kortare tid anges i förbundsordningen. I 15 § i Samordningsförbundets Insjöriket förbundsordning framgår att uppsägningstiden är tre kalenderår, det vill säga att om utträdet sker under år 2020 så är kommunen skyldig att betala avgiften fram till och med år 2023. Samordningsförbundet kan nyttjas som vanligt under uppsägningstiden. Under tiden kan de insatserna som finns på hemmaplan utvecklas och anpassas till tiden efter att avtalets uppsägningstid gått ut.

Konsekvenser för verksamheten

Till vissa delar tangerar de insatser AME har de insatser Insjöriket tillhandhåller. Det finns en brist på lokal förankring i insatserna Samordningsförbundet Insjöriket erbjuder vilket är särskilt bekymmersamt eftersom insatserna riktas till en målgrupp som generellt är svår att motivera.

Det behov som finns av kompletterande insatser på arbetsmarknadsområdet handlar om de som står allra längst ifrån arbetsmarknaden där mycket redan prövats. Dessa personer nås inte av förbundets insatser. Här finns en otydlighet kring vilka personer som ska remitteras till samordningsförbundet, då vissa ärenden bedöms vara alltför komplexa för de insatser som samordningsförbundet kan erbjuda och därmed återremitteras till kommunen. För de individer som erbjuds stöd genom samordningsförbundet är väntetiden lång, mellan 8 - 12 månader. Under väntetiden krävs insatser från remitterande myndighet, i vissa fall både i form av försörjningsstöd och sysselsättning. Detta innebär att förbundets insatser till stor del riktas till personer som står relativt nära arbetsmarknaden och de som står tillräckligt nära arbetsmarknaden har vi redan god kompetens för att arbeta med på hemmaplan via arbetsmarknadsenheten.

Totalt sett är det dessutom relativt få personer som får insats via förbundet. Totalt har det under tre år varit 255 personer som fått insats via förbundet och då är merparten av dessa remitterade via regionen. Av dessa är det endast 83 individer som fått ta del av de mer omfattande insatserna ("Balder" och "individsamverkansteamet"). Som jämförelse får ca 450 individer per år insats via vår egen arbetsmarknadsenhet.

Samverkan med Försäkringskassan ses som mycket viktig och central gällande de individer som står långt från arbetsmarknaden då det många gånger finns en ohälsa med i bilden och en prövning mot sjukersättning kan vara relevant. Samverkan för Alingsås med försäkringskassan sker med Borås medan den i förbundets sker med Göteborg. Detta minskar samverkansvinsterna för Alingsås deltagande i förbundet. Det är även så att både Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan börjat att dra sig ur deltagandet redan nu då de inte längre lånar ut personal till förbundet.

Vid ett utträde ur samordningsförbundet behöver andra samverkansformer utformas för att komplettera de som redan finns idag. Idag sker samverkan bland annat med Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan genom regelbundna möten mellan berörda chefer. Samverkan med regionen sker via SAMLA och på individnivå genom SIP-möten och kontakt med rehabkoordinatorer.

Härryda kommun har begärt utträde ur förbundet och fler kommuner inom förbundet diskuterar att lämna.

Socialförvaltningen bedömer tillsammans med Kultur och Utbildningsförvaltningen att det är viktigare att utveckla resurserna lokalt i Alingsås kopplat till AME och Stöd- och Försörjnings arbete för att bättre kunna möta målgruppens behov.

Ekonomisk bedömning

Förslaget innebär ingen ökad kostnad i form av ökad arbetslöshet eller försörjningsstöd då finansieringen motsvarande 644 tkr per år omvandlas till insatser på hemmaplan.

Förvaltningens bedömning

- Andra kompletterande samordningsformer och insatser för personer i behov av arbetslivsinriktad rehabilitering kan ersätta de som erbjuds genom samordningsförbundet idag.
- Den målgrupp som vi idag behöver kompletterande insatser för, den grupp som står allra längst ifrån arbetsmarknaden, nås inte av förbundets insatser idag.
- De insatser som erhålls via förbundet motiverar inte den kostnad som följer deltagandet i samordningsförbundet